KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 8 päivänä heinäkuuta 1999,

Saksan Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH i. K -yrityksen hyväksi suunnittelemasta toimenpiteestä

(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 2269)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(1999/658/EHTY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 4 artiklan c alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan yhdessä pöytäkirjan 14 kanssa,

ottaa huomioon yhteisön säännöistä valtion tuesta terästeollisuudelle 18 päivänä joulukuuta 1996 tehdyn komission päätöksen N:o 2496/96/EHTY [1],

on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa näiden määräysten mukaisesti [2] ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I **Menettely**

1) Saksa ilmoitti komissiolle 5 päivänä toukokuuta 1998 päivätyllä kirjeellä kahdesta Baijerin osavaltion suunnittelemasta toimenpiteestä Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH:n (jäljempänä 'NMH') hyväksi:

a) 697 700 Saksan markan suuruisen summan maksaminen NMH:lle niiden kustannusten korvaamiseksi, joita NMH:lle aiheutui vuonna 1994 alueellaan sijaitsevan kuonavuoren osittaisen sortumisen estämisestä;

b) NMH:n vapauttaminen 2 213 274 Saksan markan kustannuksista, joita aiheutui kuonavuoreen liittyvistä toisista turvatoimenpiteistä.

Kuten 7—12 kohdassa esitetään, Saksa ei katso näiden toimenpiteiden muodostavan tukea. Ilmoitus tehtiin EHTY:n perustamissopimuksen 86 artiklan ja päätöksen N:o 2496/96/EHTY:n 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jossa jäsenvaltioita edellytetään ilmoittamaan kaikista valtion varoilla toteutetuista rahoitustoimenpiteistä riippumatta siitä, ovatko ne tukea.

2) Saksa toimitti komissiolle 30 päivänä kesäkuuta, 13 päivänä elokuuta, 15 päivänä lokakuuta ja 1 päivänä joulukuuta 1998 päivätyillä kirjeillä lisätietoja. Komissio ilmoitti Saksalle 1 päivänä helmikuuta 1999 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa mainituista toimenpiteistä päätöksen N:o 2496/96/EHTY 6 artiklan 5 kohdan mukainen menettely.

3) Menettelyn aloittamisesta tehty päätös julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* [3]. Komissio kehotti samalla asianomaisia esittämään huomautuksensa. Saadut huomautukset toimitettiin Saksalle, jotta se voisi ottaa niihin kantaa.

II **Toimenpiteiden yksityiskohtainen kuvaus**

4) Baijerin osavaltion ja Thyssen Edelstahlwerke AG:n, Thyssen Stahl AG:n, Lech-Stahlwerke GmbH:n, Saarstahl Völklingen GmbH:n, Krupp Stahl AG:n, Klöckner Stahl GmbH:n ja Mannesmann Röhrenwerke AG:n 4 päivänä marraskuuta 1987 tekemän sopimuksen (jäljempänä 'sopimus') mukaisesti konkurssin tehneen Eisenwerkgesellschaft Maximilianshütte mbH Sulzbach-Rosenbergin toimintoja jatkettiin vastaperustetussa NMH:ssa.

5) Sopimuksessa määrätään muun muassa seuraavaa:

"5.5 Tehtaan haltuunotto tapahtuu ilman vanhoja rasitteita. Jos haltuunotto ilman vanhoja rasitteita ei ole mahdollista, Baijerin osavaltio varmistaa, että siitä syntyvät taloudelliset velvoitteet eivät koske MHN-yritystä (toisin sanoen NMH:ta)."

6) Tämä määräys poikkeaa Saksan lainsäädännön tavanomaisista määräyksistä, joiden mukaan omistaja on vastuussa teollisuusalueestaan.

7) NMH:n teollisuusalueella sijaitsevan kuonavuoren etelärinteelle syntyi vuonna 1994 suuria halkeamia. Geoteknisen toimiston (Prof. Dr. Schuler und Dr.-Ing. Gödecke) antaman lausunnon mukaan vaarana oli, että nämä muutokset johtaisivat välittömästi osittaisiin sortumiin. Sen vuoksi väliaikaisena turvatoimenpiteenä kuonavuoren etelärinteelle rakennettiin tukipengerrys terästehtaalla syntyvästä kuonajätteestä. NMH toteutti nämä työt vuonna 1994, ja niistä aiheutui 697 700 Saksan markan kustannukset.

[1] EYVL L 338, 28.12.1996, s. 42.
[2] EYVL C 108, 17.4.1999, s. 9.
[3] Ks. alaviite 2.

8) Vuonna 1996 kuonavuoren etelärinteellä ilmeni uusia halkeamia, jotka saman geoteknisen toimiston 23 päivänä syyskuuta 1997 antaman lausunnon mukaan voisivat johtaa uusiin sortumiin etelärinteellä. Kuonavuoren sortumisen estämiseksi katsottiin sen vuoksi välttämättömäksi suurentaa ja vahvistaa vuonna 1994 rakennettua tukipengerrystä.

9) Niinpä Baijerin osavaltio vaati syyskuussa 1997 NMH:ta ryhtymään valttämättömiin rakennustöihin. NMH kieltäyi väittäen sen kuuluvan Baijerin osavaltion vastuulle sopimuksen 5.5 kohdan nojalla. Sen jälkeen Baijerin osavaltio päätti aloittaa työt itse soveltaen lainsäädäntöä, jonka mukaan valtio voi vaaratilanteissa toteuttaa toimenpiteet itse omistajan laskuun (”Ersatzvornahme”)

10) Tässä yhteydessä Baijerin osavaltio antoi geotekniselle toimistolle Prof. Dr. Schuler und Dr.-Ing. Gödeckelle tehtäväksi töiden valvonnan ja MH Dienstleistungen GmbH & KG:lle rakennustyöt. Marraskuussa 1998 päätökseen saatujen töiden kokonaiskustannukset nousivat 2 213 274 Saksan markkaan.

Saksa on osoittanut, että rakennusurakoitsijan lasku oli alun perin oletettua pienempi. Geotekninen toimisto hyväksyi laskun.

11) Ilmoituksen mukaan kuonavuorta käytettiin jo ennen Maximilianshütten konkurssia kaatopaikkana. Sen vuoksi sortumavaara oli seurausta pelkästään kaatopaikkana käytöstä, ja vahingon on sen vuoksi katsottava olevan seurausta vanhoista rasitteista. Vaikka NMH onkin käyttänyt 500 tonnia kuonaa tien rakentamiseen etelärinteelle voidakseen tarkkailla vaarallista aluetta, ei tämä ole vaikuttanut mitenkään kuonavuoren tilanteen pahenemiseen, jonka vuoksi turvatoimenpiteet olivat välttämättömiä ([1]). Lisäksi Saksa vahvisti, että NMH ei saanut taloudellista hyötyä kuonavuoren käytöstä, koska NMH olisi muussa tapauksessa myynyt tien rakentamisessa käytetyt 500 tonnia kuonaa.

12) Tästä syystä Saksa pitää NMH:n sopimuksen 5.5 kohdan nojalla esittämää vaatimusta ja tämän vaatimuksen suuruutta oikeutettuina. Se muistuttaa komissiota siitä, että komissio hyväksyi sopimuksen 27 päivänä kesäkuuta 1989 tekemässään päätöksessä (ei julkaistu) ja vahvisti NMH:n hyväksi toteutetusta tukitoimenpiteestä 4 päivänä huhtikuuta 1995 tehdyssä päätöksessä 95/422/EHTY ([2]), että määräys ei muodosta valtiontukea. Saksan mukaan tämä vahvistetaan myös ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien suuntaviivojen 3.2.2 kohdassa ([3]). Sen vuoksi Saksa katsoo, että nämä toimenpiteet eivät sisällä tukea. Niinpä se aikoo

a) korvata NMH:lle ensimmäisistä turvatoimenpiteistä 697 700 Saksan markkaa;

b) vapauttaa NMH:n toisesta turvatoimenpide-erästä aiheutuneista 2 213 274 Saksan markan kustannuksista.

13) Ilmoituksen jälkeen käydyssä kirjeenvaihdossa Saksa on kuitenkin myöntänyt, että suurta osaa kuonavuoresta on käytetty kunnan ja jätteiden varastointiin sekä uudelleenkäyttöön (kunnan valmistelu tienrakenriukseen). Saksan tietojen mukaan nämä toiminnot kuitenkin toteutettiin vuoren toisella puolella ja etelärinne pysyi koskemattomana. Sen vuoksi etelärinteen sortumavaara on yksinomaan seurausta vanhoista rasitteista.

14) Komissio aloitti 9 päivänä joulukuuta 1998 päätöksen N:o 2496/96/EHTY 6 artiklan 5 kohdan mukaisen menettelyn seuraavista syistä:

1. Se epäili sen väitteen todenmukaisuutta, että etelärinteelle ei varastoida kuonaa.

2. Se pelkäsi, että kuonavuoren muilla puolilla harjoitettavat toiminnot voisivat vaikuttaa etelärinteeseen.

3. Se katsoi, että NMH käytti tätä vuorta, jota on pidettävä yhtenä ainoana alueena, ja sai siitä taloudellista hyötyä. Toimenpiteiden rahoituksen avulla on tarkoitus pitää NMH:n käyttämä kaatopaikka toiminnassa. Tämä on vastoin ”saastuttaja maksaa” -periaatetta.

15) Sen vuoksi komissio katsoi, että toimenpiteet muodostavat päätöksen N:o 2496/96/EHTY 1 artiklassa tarkoitetun valtiontuen.

III **Asianomaisten huomautukset**

16) Komissio sai kolmansilta seuraavat huomautukset:

1. Ympäristönsuojeluryhmä B. I. Rosenbergin edustaja Zager katsoo, että NMH käyttää kuonavuorta sekä varastointi- että uudelleenkäyttötarkoituksiin, mutta ei pysty vahvistamaan, että NMH käyttää tai on käyttänyt etelärinnettä.

2. Yhdistyneen kuningaskunnan terästuottajien yhdistys (UK Steel Association) katsoo, että tukea ei tulisi myöntää toiminnoille, joista NMH on vastuussa ja kantaa riskin.

3. Federazione Imprese Siderurgiche Italiane (Federacciai) katsoo, että koska NMH:lta ei ole mahdollista periä takaisin yhteismarkkinoille soveltumattomia 74 miljoonan Saksan markan tukia, yritykselle ei tulisi antaa uutta pääomaa.

([1]) Tämä vahvistettiin Prof. Dr. Schuler und Dr.-Ing. Gödecke -nimisessä geoteknisessä toimistossa toimivan insinööri Gödecken 23 päivänä syyskuuta 1997 laatimassa raportissa, joka oli ilmoituksen liitteenä.
([2]) EYVL L 253, 21.10.1995, s. 22.
([3]) EYVL C 72, 10.3.1994, s. 3.

IV **Saksan huomautukset**

17) Saksa on toistanut, että NMH ei ole varastoinut kuonaa vuoren etelärinteelle.

18) Käyttäen todistusaineenaan karttoja ja valokuvia, joiden mukaan kuonavuori muodostaa todellisuudessa 21 hehtaarin suuruisen alueen, Saksa väittää, että NMH:n varastointi- ja uudelleenkäyttötoiminnoissa käyttämät osat sijaitsevat kaukana etelärinteestä. Sen vuoksi nämä toiminnot eivät voi vaikuttaa etelärinteeseen. Lisäksi Saksa toteaa, että asiantuntijat, jotka ovat tutkineet kuonan käytöstä tienrakennukseen aiheutuvia vaikutuksia, eivät muuttaneet tutkimustuloksiaan, vaikka saivatkin tiedon näistä toiminnoista.

19) Tästä syystä Saksa kiistää komission toteamuksen, että kuonavuori muodostaa yhden ainoan yhtenäisen alueen. Vaikka vuoren yhtä osaa käytetäänkin, koskee sopimuksen 5.5 kohta Saksan mielestä edelleen vuoren muita osia.

V **Toimenpiteen arviointi**

20) NMH kuuluu EHTY:n perustamissopimuksen 80 artiklan soveltamisalaan, koska se tuottaa EHTY:n perustamissopimuksen liitteessä I lueteltuja tuotteita ja maksaa EHTY:n perustamissopimuksen 49 artiklassa tarkoitettuja maksuja. Sen vuoksi EHTY:n perustamissopimusta ja päätöstä N:o 2496/96/EHTY on sovellettava.

21) Päätöksen N:o 2496/96/EHTY 3 artiklan nojalla ympäristönsuojelutukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana, jos se on ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevissa yhteisön suuntaviivoissa annettujen sääntöjen mukaista sekä päätöksen N:o 2496/96/EHTY liitteessä niiden soveltamisesta EHTY:n terästeollisuuteen annettujen perusteiden mukaista.

22) Suuntaviivojen 3.2.2 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Investointitukia koskevat säännöt koskevat yleensä myös investointeja ympäristövahinkojen poistamiseen, esimerkiksi saastuneiden teollisuustonttien puhdistamiseen. Kun saastumisen aiheuttajaa ei voida nimetä tai asettaa vastuuseen, tontin puhdistamiseen myönnetyt tuet voidaan jättää EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle, jos tuet eivät tuo ansiotonta taloudellista hyötyä tietyille yrityksille tai teollisuudenaloille. Tällaiset tuet tutkitaan tapauskohtaisesti.”

23) Tämän määräyksen avulla on tarkoitus välttää teollisuustonttien hylkääminen, kun ostajaehdokkaalla ei ole suojaa kyseisen tontin (osan) aikaisemmasta käytöstä aiheutuvia vaatimuksia vastaan.

Kuten menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä todetaan, komissio hyväksyi sopimuksen 27 päivänä kesäkuuta 1989 tehdyssä päätöksessään (ei julkaistu). Tässä päätöksessä ei arvioitu erikseen sopimuksen 5.5 kohtaa, mutta päätöksessä 95/422/EHTY [1] selvästi tehtiin niin. Tässä päätöksessä komissio vahvisti, että 5.5 kohdan nojalla toteutetut toimenpiteet eivät ole tukea. Komissio otti huomioon suuren ja arvaamattoman riskin joutua vastuuseen ympäristövahingoista, jotka on aiheutettu aikaisemmin toisen yritysjohdon alaisuudessa. llman tällaista sopimusta ei olisi mitään mahdollisuutta myydä tällaisia maa-alueita, minkä seurauksena monet teollisuustontit jäisivät käyttämättömiksi. Ottaessaan vastuulleen aikaisemmin tapahtuneesta saastuttamisesta aiheutuvan taloudellisen riskin valtio toimii ainoastaan julkisen edun mukaisesti eikä tontinomistaja saa siitä taloudellista hyötyä. Koska sopimuksen 5.5 kohta koskee aikaisemmin saastuneita maa-alueita ja laitoksia, ei kyseessä ole tuki.

24) Yhteisön suuntaviivojen mukaan tämän määräyksen soveltamista on kuitenkin arvioitava tapauskohtaisesti. On todettava, täyttyvätkö 3.2.2 kohdassa mainitut edellytykset, nimittäin a) onko NMH itse aiheuttanut saastumisen tai vahingon ja b) eikö toimenpiteistä koidu NMH:lle ilmaista taloudellista hyötyä.

25) Saksan toimittamien tietojen ja kolmansien huomautusten perusteella voidaan päätellä, että NMH ei ole varastoinut kuonaa vuoren etelärinteelle. Ei ole todisteita väittämälle, että kuonan käyttäminen tienrakennukseen on vaikuttanut alueen eteläosaan. Saksan toimittamien tietojen perusteella ei voida myöskään päätellä, että toiminta kuonavuoren muilla osina olisi vaikuttanut haitallisesti etelärinteeseen. Varastointi- ja uudelleenkäyttötarkoituksissa käytetyt alueet sijaitsevat useiden satojen metrien päässä vaaranalaisesta alueesta, eikä näiden toimintojen ja alueen tilan muutoksen välillä ole yhteyttä.

26) Saksa on osoittanut, että 500 tonnin käyttäminen tienrakennukseen on ainut NMH:n etelärinteellä toteuttama toimenpide eikä siitä ollut yritykselle taloudellista hyötyä. NMH olisi muussa tapauksessa myynyt tämän kuonan tienrakennusalan yrityksille, eikä kuonan käytöstä sen vuoksi ollut yritykselle taloudellista hyötyä.

27) Saksan toimittamat tiedot osoittavat, että 21 hehtaarin suuruinen alue on laaja ja että yksittäisiä toimintoja harjoitetaan toisistaan erillään.

Tämän vuoksi komissio päättelee, että kuonavuori voidaan jakaa alueisiin.

[1] Edellä 12 kohta; ks: päätöksen 9 kohta.

NMH:n vuoren käytöstä saamista taloudellisista eduista huolimatta (varastointipaikka, jätteiden uudelleenkäytöstä saatavat tulot) yhteisön suuntaviivojen 3.2.2 kohtaa voidaan soveltaa. Se, että teollisuustontista osaa käytetään taloudellisiin tarkoituksiin eikä se siten kuulu sopimuksen 5.5 kohdan soveltamisalaan, ei tarkoita sitä, että tätä määräystä ei sovellettaisi teollisuustontin muihin osiin. Päinvastainen päätelmä olisi liioiteltu ja vastoin tällaisen määräyksen ja yhteisön politiikan tavoitteita.

VI **Päätelmä**

28) Komissio päättelee, että Saksan Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH i. K:n hyväksi suunnittelemat toimenpiteet, nimittäin

a) 697 700 Saksan markan suuruisen summan maksaminen NMH:lle niiden kustannusten korvaamiseksi, joita NMH:lle aiheutui vuonna 1994 alueellaan sijaitsevan kuonavuoren osittaisen sortumisen estämisestä;

b) NMH:n vapauttaminen 2 213 274 Saksan markan kustannuksista, joita aiheutui kuonavuoreen liittyvistä toisista turvatoimenpiteistä,

koskevat vanhoja rasitteita. Päätöksen N:o 2496/96/EHTY 3 artiklan ja yhteisön suuntaviivojen 3.2.2 kohdan mukaisesti ja käsittelemiensä ennakkotapausten perusteella komissio katsoo sen vuoksi, että kyseiset toimenpiteet eivät ole tukea,

ON TEHNYT SEURAAVAN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Saksan Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH i. K:n hyväksi suunnittelema 2 911 274 Saksan markan (1 488 190 euron) suuruinen toimenpide ei ole EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa tarkoitettua tukea.

Sen vuoksi toimenpide saadaan toteuttaa.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 8 päivänä heinäkuuta 1999.

Komission puolesta

Karel VAN MIERT

Komission jäsen